

1 Mit jelent a gyakorlatban a jogi értelemben vett szülői felelősség fogalma? Melyek a szülői felelősséggel rendelkező személy jogai és kötelességei?

A szülői felelősség a szülők joga és kötelezettsége. Ez magában foglalja a gyermek személyéről történő gondoskodást, vagyonának kezelését, illetve a személyét vagy vagyonát érintő ügyekben, ügyletekben vagy jogvitákban a gyermek képviseletét. Ennélfogva a szülői felelősség biztosítja a kiskorú személyi és vagyoni jogainak védelmét.

2 Általában ki gyakorolja a gyermek felett a szülői felelősséget?

A szülői felelősséget a két szülő közösen gyakorolja. A szülői felelősség gyakorlása körében a szülők által hozott bármely döntésnek a gyermek érdekeire tekintettel kell történnie.

3 Ha a szülők nem tudják vagy nem akarják gyakorolni a szülői felelősséget gyermekeik felett, kinevezhető-e helyettük egy másik személy?

Ha a szülők bármelyike gyakorlati okokból (pl. kórházi kezelés, fogva tartás) vagy jogi okokból (cselekvőképesség hiánya) kifolyólag nem képes a szülői felelősség gyakorlására, akkor az adott szülő pusztán rendelkezni fog ezzel a joggal, míg a szülői felelősséget a másik szülő egyedül gyakorolja.

Ha egyik szülő sem képes a szülői felelősség gyakorlására, a kiskorú gyermeket gyámság alá helyezik; a szülők szülői felelőssége megmarad abban a formában, hogy pusztán rendelkeznek ezzel a joggal, de nem képesek azt gyakorolni.

4 Ha a szülők elválnak vagy különválnak, hogyan születik döntés a szülői felelősség további gyakorlásáról?

A házasság felbontása vagy az életközösség megszűnése esetén – amennyiben mindkét szülő él – a szülői felelősség kérdésében a bíróság dönt. A szülői felelősség odaítélhető az egyik szülőnek vagy mindkettjüknek közösen, ha ebben egyetértenek, és egyidejűleg rendezik a gyermek lakóhelyének kérdését is. A bíróság másként is dönthet, így különösen meg is oszthatja a szülői felelősség gyakorlását a szülők között, vagy azt harmadik személyre is ruházhatja.

5 Ha a szülők megállapodást kötnek a szülői felelősség tárgyában, milyen alaki szabályokat kell betartani ahhoz, hogy megállapodásuk jogilag kötelező erejű legyen?

Ha a bíróságnak kell döntenie a szülői felelősség gyakorlása kérdésében (így pl. a házasság felbontása vagy az életközösség megszűnése esetén), a bíróság figyelembe veszi a szülők közötti megállapodásokat, azonban ezek nem kötelezik a bíróságot. Az ilyen megállapodásokra nem vonatkozik semmiféle alaki előírás, pusztán az szükséges, hogy ezeket szabályszerűen közöljék a bírósággal. A szokásos ügymenet szerint egy olyan okirat benyújtására kerül sor, amelyet az érdekelt felek készítenek, és amely tartalmazza a közöttük létrejött megállapodást. Ezt kifejezetten előírja a törvény azokban az esetekben, amikor a házasság közös megegyezéssel történő felbontására kiskorú gyermekekkel rendelkező szülők között kerül sor, amikor is kötelező benyújtani a bíróságnak a gyermekek felügyeleti jogának rendezésére és a kapcsolattartásra vonatkozó írásbeli megállapodást.

Minden egyéb tekintetben a szülők informálisan is – minden alaki előírás vagy hivatalos eljárás betartása nélkül – megegyezhetnek a szülői felelősség gyakorlásáról annak érdekében, hogy egymás között a gyakorlatban megosszák a felelősség gyakorlását úgy, hogy bizonyos tekintetben az egyik szülő gyakorolja a felelősséget, más tekintetben pedig a másik: például az egyik szülő gyakorolja a gyermek feletti felügyeleti jogot, a másik kezeli a kiskorú vagyonát és képviseli az érdekeit.

6 Ha a szülők nem tudnak megállapodásra jutni a szülői felelősség kérdésében, milyen egyéb, bíróságon kívüli alternatív megoldások vannak a konfliktus rendezésére?

Ha a szülők nem tudnak megállapodásra jutni a szülői felelősség kérdésében, és a gyermek érdeke az, hogy döntés születessen, a kérdésben a bíróság dönt. Alternatív vitarendezési eszközként közvetítés (mediáció) vehető igénybe.

7 Ha a szülők bírósághoz fordulnak, mely kérdésekben hozhat döntést a bírő a gyermekkel kapcsolatban?

Ha a szülők nem tudnak megegyezni a szülői felelősségük gyakorlásának egy bizonyos kérdésében, és ezzel bírósághoz fordulnak, akkor a bíróság csak ebben a kérdésben dönthet. Előfordulhat, hogy ez egy olyan kérdés, amely a szülői felelősség gyakorlása során merül fel, és a szülők nem értenek benne egyet, mert mindketten a saját véleményükhöz ragaszkodnak, így a gyermek érdekét szem előtt tartó döntésre van szükség. A kérdés lehet tárgyát tekintve jelentős, mint például a gyermek utónevének megválasztása, egy műtétbe való beleegyezés stb., vagy lehet olyan kérdés is, amely tárgyát tekintve ugyan nem túlságosan jelentős, de amelyet a szülők elég fontosnak tartanak ahhoz, hogy bírósághoz forduljanak vele.

8 Ha a bíróság a szülői felügyeletet csak az egyik szülőnek ítéli meg, az egyben azt is jelenti, hogy a jogot gyakorló szülő a másik szülő előzetes megkérdezése nélkül dönthet a gyermeket érintő minden kérdésben?

Főszabályként igen, ha a kérdés az egyik szülőnek odaítélt felügyeleti jog körébe tartozik. A szülők bármikor dönthetnek úgy, hogy nem fogadják el a bíróságnak azt a döntését, hogy egyedül az egyik szülőnek ítéli oda a felügyeleti jogot: még a bíróság ítélethirdetése után is megállapodhatnak abban, hogy másként egyeznek meg, és a másik szülőnek is szerepet biztosítanak a gyermekről való gondoskodásban, feltéve természetesen, hogy ez a megegyezés szolgálja legjobban a gyermek érdekét.

9 Mit jelent a gyakorlatban, ha a bíróság úgy dönt, hogy a két szülő közösen gyakorolja a szülői felügyeletet?

Ez azt jelenti, hogy a gyermekről történő gondoskodásra vonatkozó döntéseket a szülőknek közösen kell meghozniuk.

10 Ha valaki szülői felelősséggel kapcsolatos kérelmet kíván benyújtani, melyik bírósághoz vagy hatósághoz kell fordulnia? Milyen alaki szabályokat kell betartani, és milyen iratokat kell csatolni a kérelemhez?

Az illetékes bíróság mindig az első fokon eljáró bíróság egyesbírója (*μονομελής πρωτοδικείο*). A keresetet a területi illetékességgel rendelkező bíróságnál kell benyújtani, valamint kézbesíteni kell az alperes részére; a kereset alapjául szolgáló iratokat is be kell nyújtani a bírósághoz.

11 Milyen eljárás érvényes ezen esetekre? Van-e sürgősségi eljárás?

Az első fokon eljáró bíróság egyesbírója a polgári eljárásról szóló törvénykönyv 681(B) és (C) cikkeiben meghatározott különleges eljárás szerint hozza meg a döntését. Az ügyek tárgyalásának felgyorsítása érdekében ehhez a munkaügyi jogviták eljárása szolgál modellként. A szülői felelősséggel kapcsolatos viták döntően személyes jellegéből fakadóan alkalmazni kell a házassági ügyek eljárására vonatkozó bizonyos rendelkezéseket, valamint a nem peres eljárásoknak a nyomozó hatóságokra és a bíróság által hivatalból lefolytatott bizonyításvételre vonatkozó szabályait is. Ha azonban a szülői felelősség gyakorlására vonatkozó vita a polgári eljárásról szóló törvénykönyv 592. cikkének (1) bekezdésében említett házassági viták valamelyikéhez kapcsolódik (pl. házasság felbontása vagy házasság érvénytelenítése), illetve ha a törvénykönyv 614. cikkének (1) bekezdésében említett vitákkal függ össze (pl. apaság megállapítása), a bíróság köteles a törvénykönyv 598–612. és 616–622. cikkeiben meghatározott eljárást alkalmazni. Sürgős ügyekben átmeneti beavatkozásra (*ασφαλιστικά μέτρα*), illetve veszélyhelyzetben ideiglenes intézkedésre (*προσωρινή διαταγή*) kerülhet sor.

12 Igényelhető-e jogsegély az eljárás költségeinek fedezésére?

Igen, a költségmentességre vonatkozó általános feltételek szerint.

13 Lehet-e fellebbezni a szülői felelősséggel kapcsolatban hozott döntés ellen?

A szülői felelősségre vonatkozó bírósági ítélet visszavonható vagy megváltoztatható, ha időközben megváltoztak azok a feltételek, amelyekre figyelemmel a bíróság döntött. A szülői felelősségre vonatkozó ítélet egyébként a rendes jogorvoslatok útján, a szokásos követelményekhez igazodva támadható meg (ténykérdésben és jogkérdésben benyújtott fellebbezés [έφεση], csak jogkérdésben tett fellebbezés [megsemmisítés, αναίρεση], semmisségi kérelem [ανακοπή ερημοδικίας], felülvizsgálat [αναψηλάφηση]).

14 Bizonyos esetekben előfordulhat, hogy bírósághoz kell fordulni a szülői felelősséggel kapcsolatos döntés végrehajtása érdekében. Milyen bírósághoz kell fordulni és milyen eljárás követendő ilyen esetekben?

A szülői felelősségre vonatkozó ítélet a polgári eljárásról szóló törvénykönyv 950. cikke alapján érvényesíthető, ha kötelezettségeket is megállapít, például, ha nem csak a szülői felelősség vagy a szülői felügyelet kérdését vagy a gyermekkel való kapcsolattartást rendezi, de emellett elrendeli a gyermek visszavételét, vagy meghatározza a kapcsolattartási szabályokat, illetve megtiltja a feleknek, hogy ezzel ellentétesen cselekedjenek. Így különösen: a) a gyermek átadását vagy visszaadását elrendelő ítélet előírja azon szülő számára, akinél a gyermek van, hogy tegyen a bíróság rendelkezései szerint, és ha nem tartja be a bíróság ítéletét, akkor ugyanez az ítélet rendelkezhet legfeljebb 50 000 EUR összegű bírság automatikus kiszabásáról, amelyet a gyermek átadását vagy visszaadását kérő fél részére kell megfizetni, illetve határozhat legfeljebb egy évig terjedő ideiglenes fogva tartásról is, vagy mindkét szankcióról együttesen (közvetett végrehajtás (έμμεση εκτέλεση)); és b) amennyiben akadályozzák egy szülőnek a gyermekével történő személyes kapcsolattartásra vonatkozó jogát, a kapcsolattartásról rendelkező ítélet a kapcsolattartást akadályozó szülő bírsággal vagy elzárással fenyegetheti (kiegészítő végrehajtás (αναπληρωματική εκτέλεση)).

15 Mit kell tennem az egy másik tagállamban kibocsátott, szülői felelősségről szóló bírósági határozat e tagállamban történő elismerése és végrehajtása érdekében?

A szülői felelősség tárgyában más tagállamban hozott bírósági ítéleteket a görög közigazgatási hatóságok minden további formáság nélkül automatikusan elismerik. A görög bíróságok jogosultak arra, hogy egy külföldi ítélet vagy egy külföldi ítélet elismerésére vonatkozó kérelem érvényességéről a származási tagállam hatáskörének előzetes vizsgálata nélkül döntsenek. Görögországban történő elismerés kérelmezése esetén a görög bíróság akkor utasíthatja el a szülői felelősségre vonatkozó ítélet elismerését, ha: a) ez ellentétes lenne a belföldi közrenddel, mindig figyelemmel arra, mi szolgálja legjobban a gyermek érdekét; vagy b) ez összeegyeztethetetlen lenne egy későbbi ítélettel, amelyet a görög bíróságok a szülői felelősség tárgyában hoztak. Ezenfelül a görög bíróságok – ha az elismerés kérelmezésének helye szerinti tagállam bíróságaként a 2201/2003/EK tanácsi rendelet értelmében a gyermek tartózkodási helye alapján joghatósággal rendelkeznek – eltérően is rendezhetik a gyermek feletti szülői felelősség kérdését azáltal, hogy utóbb saját döntést hoznak az ügyben anélkül, hogy előzetesen megvizsgálják a származási tagállam joghatóságát és az ítéletének kötelező természetét (például hogy lehet-e ellene fellebbezni).

16 E tagállamban mely bírósághoz kell fordulnom az egy másik tagállamban kibocsátott, szülői felelősségről szóló bírósági határozat elismerésének megtámadása érdekében? Milyen eljárás alkalmazandó ilyen esetben?

A szóban forgó ügyekben az illetékes bíróság az első fokon eljáró egyesbíróság, amely a vita jellegének megfelelő eljárás alapján tárgyalja az ügyet.

17 Melyik jogot alkalmazza a bíróság a szülői felelősségről szóló eljárásban, ahol a gyermek vagy a felek nem e tagállamban élnek vagy eltérő állampolgársággal rendelkeznek?

A szülő-gyermek kapcsolatot sorrendben az alábbiak szabályozzák: (1) az utolsó közös állampolgárságuk szerinti jogrend; (2) az utolsó közös szokásos tartózkodási helyük szerinti jogrend; (3) a gyermek állampolgársága szerinti jogrend.

Ez a webhely az [Európa Önökért](#) portál része.

Örömmel vesszük [visszajelzését](#) arról, hogy hasznosnak találta-e az oldalon szereplő információkat.

Your
Europe

This webpage is part of an EU quality network

Utolsó frissítés: 15/12/2020

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.